

at nedskrive saadanne Hæfter, naar man ikke er saa heldig, at man kan faae dem tillaaens eller tilkjøbs hos Andre, som for længe siden have skrevet dem af, og det vilde ogsaa være til Gavn for Professorene selv, naar de vare fri for den Forelæsningsrække, som de engang have behandlet, og altsaa kunde forbyde sig i andre Ting eller tage de gamle op til ny grundig Behandling. Maaſte vil man ſaa ſige, at det vilde føre til, at Studenterne ſlet ikke kom paa Universitetet, at de bleve ſiddende hjemme og læste diſſe Bøger; men, ſom jeg før ſagde, ſil de ſlet ikke Andet end, hvad der ſtod i Bøgerne, var Ulykken ikke ſtørre. Man maa heller ikke tro, at Studenterne, under den nuværende Ordning, er ſaa overordentlig ſlittige til at komme paa Forelæsningerne. Det forſtaar ſig, at, naar det er en ny Professor eller en hel ny Forelæsningsrække, ſom ikke har været ſkrevet op før, er man nødt til at møde, idetmindſte det første Hold, for at ſaae ſkrevet Forelæsningerne op; men bagefter, naar man har Forelæsningerne i endel Exemplarer, er det paa ingen Maade Tilfældet, at Studenterne møde ſaa meget hyppig — idetmindſte var det ikke Tilfældet for et Par Aar tilbage — og det er ganſke naturligt, naar de kunne ſaae, hvad der er, at læſe, uden at gaa paa Forelæsningerne. For Theologerne gjaldt den Regel, at man ſkulde have hørt et viſt Antal Forelæſninger før at komme op til Examen, og man var forſaauidt nødt til at møde; men jeg tror ikke, at jeg røber nogen Gemmelighed, naar jeg ſiger, at det idetmindſte indtil for ſaa Aar ſiden var meget almindeligt, at en Del af Tilhørerne kun kom til nogle af de første og til nogle af de ſidſte Forelæſninger i Halvaaret, nemlig i den Tid, da „Viſterne“ gik om, men vare horte i den øvrige Tid. Det er en meget almindelig, men naturligviſ uheldig Trafik. Jeg veed andre, mere dydige Menneſter, ſom have følt ſig forpligtede til at være tilſtede ved diſſe Forelæſninger, men have været ſaa heldig ſtillede, at de have havt Kollegiehefter, der vare 20 Aar gamle, men ſom indeholdt akkurat det Samme, ſom blev ſagt, liggende for ſig, ſaa at de altsaa ikke behøvede at ſkrive, og jeg kjen-der En, ſom læſte en ſtor Del af Søren Kirkegaard i et Halvaars Forelæsningsſtimer. Der er ikke Spørgsmaal om, at dette er uheldigt, og at det er Noget, man bør komme bort fra, og det vil ikke paa nogen Maade ſvække Videnskabelig- heden hos Embedsmændene.

Blev paa den anden Side Universitetet ſaaledes ſtillet frit, tror jeg ogsaa, at man maatte komme noget bort fra de faſte Profefſorpoſter. Det er en ganſke naturlig Ting, ſaaalænge Embedsſtudiet er knyttet til Universitetet, at man har alle Numrene fuldt beſatte; det vilde være uheldigt, om der i enkelte Fag manglede Profefſorer

til at vejlede Studenterne. Men det har ogsaa ganſke ſikkert været en af Hovedſeileene ved den tidligere Ordning, thi man har altsaa ofte været nødt til at tage ſaadanne Henſyn, ſom maaſte ikke burde have værettagne. Man har ikke altid kunnet ſtaffe virkelig dygtige Videnskabsmænd, men har undertiden været nødt til at tage Folk, der nærmest kun vare ſkikkede til at være Manuduktører til Embedsexaminerne. De kunde altsaa forſaauidt maaſte nok ſiges at paſſe til det Arbejde, der gjordes; men naar Universitetet bliver en fri videnskabelig Anſtalt, vil jeg idetmindſte finde det naturligt, at man lagde an paa, at den danſke Høiſkole, ſaauidt det lod ſig gjøre, ſamlede alle betydelige Videnskabsmænd her i Landet. Vi behøve ikke at være bange for, at der ſkulde komme ſaa forſtrækkelig mange. Men Universitetet burde ſamle dem, ſelv om der til en viſ Tid, i et enkelt Fag, blev flere Lærere og i andre Fag ſlet ingen. For en virkelig videnskabelig Anſtalt vilde dette Intet gjøre. Der er noget Unaturligt i, ſaaledes at ſtulle have diſſe beſtemte Numre udfyldte, thi det er paa ingen Maade ſagt, at der til en viſ given Tid er et tilſtrækkeligt Antal af dertil kvalificerede Mænd her i Landet. Men naar man ikke havde ſaa mange faſte Pladſer, maatte man ved Siden deraf være beredt paa, naar der var dygtige Videnskabsmænd, at vinde dem for Universitetet. Det er uheldigt, om vi, naar Pladſerne ere beſatte og de faſte Numre udfyldte, og der er en Mand, ſom vi maatte onſke at beholde ſom Lærer ved vor Høiſkole, ſkulde blive nødt til enten ikke at anſætte ham eller tvinge ham til at nøjes med en ringere Stilling i mange Aar, indtil et Dødsfald maaſte gjør en Plads ledig. Heldigt vilde det være, om vi kunde oprette ekstraordinære Pladſer, perſonlige Pladſer. Dem holder jeg meget mere af end den Ordning, der nu gjælder. Man kunde da anſætte dem, om hvem man vidſte, at de vare virkelig dygtige Videnskabsmænd, og jeg tror ſlet ikke, naar vi ſil ſtilt Embedsſtudiet fra Universitetet, og de faſte Pladſer bleve noget færre, at Democratiet her i Landet vilde være imod at anſætte anerkjendt dygtige Videnskabsmænd. Det norſte Storthing har i de ſenere Aar ved eget Initiativ anſat flere ſaadanne yngre Mænd, og jeg ſtoler paa, at det danſke Folkething paa ingen Maade vilde ſtaa tilbage i ſaa Hænſeende, naar vi vel at mærke kunde ſaae Ordningen ind i det Spor, jeg har tilladt mig at antyde. Det Lovforſlag, der foreligger, gaar i den ſik modſatte Retning af dette. Det gaar ud paa at anſætte flere faſte Profefſorer og paa at give dem høiere Lønning. Sønningsſpørgsmaalet ſkal jeg komme til om lidt. Det gaar altsaa i Retning af, at der ſkal komme flere faſte Profefſorer, og jeg kan ſaaledes forſaauidt ikke være Andet end en Modſtander af Lovforſlaget;